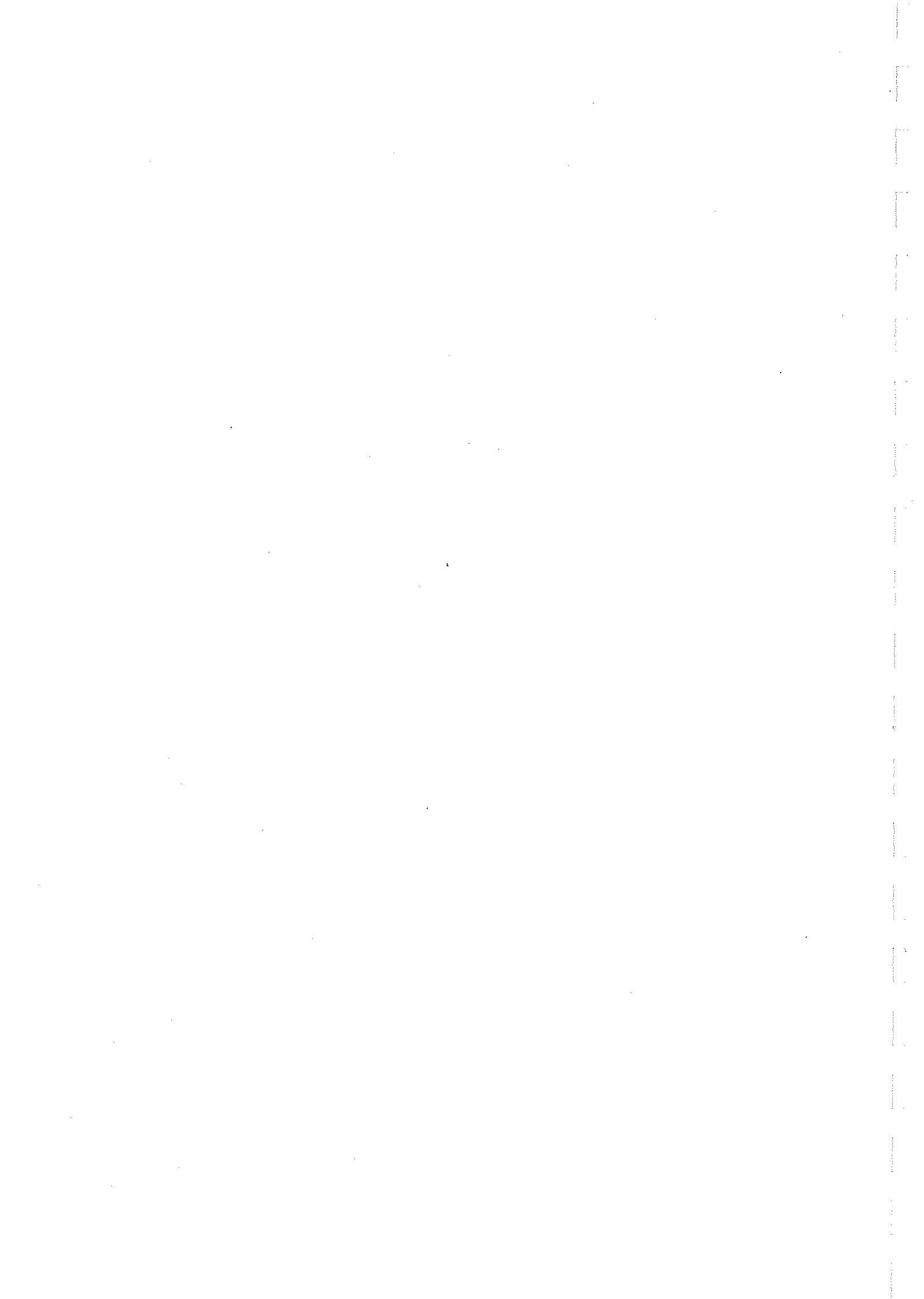

6.11 Registrering af fuglefaunaen i Bolderslev-Uge Skov, juni 1997

Notat, Skov- og Naturstyrelsen, Erling Krabbe, 12-07-97.

NOTAT

SKOV- OG NATURSTYRELSEN

Til Aabenraa Statskovdistrikt
Naturforvaltningskontoret, her
Landskabskontoret, her

Driftsplankontoret

J.nr. SN 1996 1211/8-0010
Ref. EKR

Registrering af fuglefaunaen i Bolderslev-Uge Skov, juni 1997

Den 12. juli 1997

Bolderslev og Uge skove ved Aabenraa blev gennemgået ved tre besøg i dagene 6., 7. og 8. juni 1997, ialt 10 timer, med henblik på registrering af fuglefaunaen. Besøgene omfattede en gang aften og skumringstid i Bolderslev Skov, og to gange tidlig morgen og formiddag i henholdsvis Bolderslev og Uge Skov.

Vejret var optimalt under optællingsdagene: Skyfrit, let østlig vind og temperaturer fra 18-23°.

Undersøgelsen gav følgende resultat:

(Tallene er minimum antal skønnede ynglepar, baseret på observationer af syngende fugle, udføjne kuld, redefund eller fugle med føde i næbbet.)

Duehøg (Accipiter gentilis)

1 meget stor rede, formentlig af Duehøg, fundet i sydenden af Uge Skov i bøg, i matr. nr. 14 a, men ingen fugle registreret. Formentlig 1 par.

Musvåge (Buteo buteo)

1 par ved rede i den vestlige bevoksningsforbindelse mellem de to skove (matr. 583). 1 fugl ved lille skov ved indgangen til Bolderslev Skov (matr. 13). 1 rede fundet i nordspidsen, ingen fugle set. 3 fouragerende inde i skoven i Uge skov. Anslået ialt 3 par.

Ringdue (Columba palumbus)

3 par i Bolderslev Skov, 10 par i Uge Skov, ialt 13 par.

Gøg (Cuculus canorus)

4 hørt i Uge Skov, ialt 4 "par".

Stor Flagspætte (Dendrocopos major)

5 par i Bolderslev Skov, 6 par i Uge Skov, ialt 11 par.

Digesvale (*Riparia riparia*)

1 fouragerende over skovenge ved Bolderslev Skov. Yngler formentlig i grusgrav eller lignende i nærheden.

Landsvale (*Hirundo rustica*)

2 fouragerende over skovenge ved Bolderslev Skov. Yngler på nærliggende gårde.

Skovpiber (*Anthus trivialis*)

3 par i skovkanter og lysninger Bolderslev Skov, 2 i Uge Skov, ialt 5 par.

Hvid Vipstjert (*Motacilla alba*)

1 set fouragere på mark op til Bolderslev skov. Yngler på nærliggende gårde.

Gærdesmutte (*Troglodytes troglodytes*)

10 par i Bolderslev Skov, 13 i Uge Skov, ialt 23 par. I tæt, fugtig skov.

Jernspurv (*Prunella modularis*)

2 par, et i hver skov. I lysninger eller bryn.

Rødhals (*Erithacus rubecula*)

17 par i Bolderslev Skov, 20 i Uge Skov, ialt 37 par. I tæt, fugtig skov.

Rødstjert (*Phoenicurus phoenicurus*)

2 par, et i hver skov.

Solsort (*Turdus merula*)

8 par i Bolderslev Skov, 7 par i Uge Skov, ialt 15 par.

Sangdrossel (*Turdus philomelos*)

16 par i Bolderslev Skov, 7 i Uge Skov, ialt 23 par. I tæt, fugtig skov.

Misteldrossel (*Turdus viscivorus*)

4 par Bolderslev Skov, 3 par Uge Skov, ialt 7 par. Fouragerer på skovenge og marker op til skovene.

Kærsanger (*Acrocephalus palustris*)

1 par, bryn ved Uge Skov.

Gærdesanger (*Sylvia curruca*)

1 par, bryn ved Uge Skov.

Tornsanger (*Sylvia communis*)

1 par, bryn ved Bolderslev Skov.

Havesanger (*Sylvia borin*)

6 par Bolderslev Skov, 4 par i Uge Skov. Pilekrat i sumpede lysninger. Ialt 10 par.

Munk (*Sylvia atricapilla*)

17 par i Bolderslev Skov, 21 par i Uge Skov, ialt 38 par. Frodig, højstammet løvskov, med undervegetation.

Skovsanger (*Phylloscopus sibilatrix*)

3 par i centrale del af Bolderslev Skov, tør ryg med bøg.

Gransanger (*Phylloscopus collybita*)

13 par i Bolderslev Skov, 15 par i Uge Skov, ialt 28 par.

Løvsanger (*Phylloscopus trochilus*)

9 par Bolderslev Skov, 4 par Uge Skov, ialt 13 par. Lysninger og skovkanter.

Grå Fluesnapper (*Muscicapa striata*)

1 par i Bolderslev Skov, 4 par i Uge Skov, ialt 5 par.

Broget Fluesnapper (*Ficedula hypoleuca*)

3 par i østkanten af Bolderslev skov, heraf ynglede 1 par i ophængt redekasse.

Sumpmejse (*Parus palustris*)

1 par Bolderslev Skov, 4 par Uge Skov, ialt 5 par. Indikatorart for sumpet løvskov med gamle træer.

Sortmejse (*Parus ater*)

5 par Bolderslev Skov i nåletræsbevoksninger.

Blåmejse (*Parus caeruleus*)

3 par Bolderslev Skov, 5 par Uge Skov, ialt 8 par.

Musvit (*Parus major*)

21 par i Bolderslev Skov, 25 par i Uge Skov, ialt 46 par.

Spætmejse (*Sitta europaea*)

2 par Bolderslev Skov, 1 par i Uge Skov, ialt 3 par. Indikatorart for gammel løvskov med mange huller i træerne, døde grene m.v.

Træløber (*Certhia familiaris*)

1 par Bolderslev Skov, 1 par Uge Skov, ialt 2 par.

Korttået Træløber (*Certhia brachydactyla*)

2 par i Bolderslev Skov (nordspids samt østkant ved bæk), 1 par Uge Skov, ialt 3 par.

Skovskade (*Garrulus glandarius*)

1 par Bolderslev Skov, 3 par Uge Skov, ialt 4 par.

Gråkrage (*Corvus corone*)

1 par Bolderslev Skov, 1 par Uge Skov, ialt 2 par.

Ravn (*Corvus corax*)

1 par i Uge Skov. Rede fundet i matr. 127 a, sydkant ved bækudløb, i bøg. Har været i brug i 1997, men var nyligt forladt. Reden var helt kalket til af friske klatter, halefjer blev fundet under reden. Ingen ravne set.

Stær (*Sturnus vulgaris*)

1 unge hørt i Bolderslev Skov. Tidspunktet er for sent til registrering af Stær, da ungerne har forladt reden, og trækker væk.

Bogfinke (*Fringilla coelebs*)

31 par i Bolderslev Skov, 38 par i Uge Skov, ialt 69 par.

Lille Korsnæb (*Loxia curvirostra*)

2 hørt i Bolderslev Skov, i nåletræsbevoksning. Mulig ynglefugl.

Gulspurv (*Emberiza citrinella*)

1 par Bolderslev Skov, 2 par i Uge Skov. Skovkanter og lysninger.

Konklusion

Ialt blev registreret 40 ynglearter, heraf flere fåtallige så som Duehøg, Misteldrossel, Korttået Træløber og Ravn.

Fugletætheden anslås generelt som værende høj.

Bolderslev og Uge Skove kan på denne baggrund klassificeres som værende en "meget god fuglelokalitet".

Særligt bemærkelsesværdigt er det store antal hulerugere i skoven. Der blev således registreret ikke mindre end 94 par, fordelt på følgende 12 arter: Stor Flagspætte, Rødstjert, Grå Fluesnapper, Broget Fluesnapper, Sumpmejse, Sortmejse, Blåmejse, Musvit, Spætmejse, Træløber, Korttået Træløber og Stær. Dette er meget højt, og indikerer at skoven rummer særlige kvaliteter for disse arter i form af mange gamle og hule træer. I traditionelt drevne skove er hulerugere normalt et trængt fuglegruppe med lav forekomst af både arter og antal.

Sammenligning med andre undersøgelser

I Dansk Ornithologisk Forenings landsdækkende projekt "Fuglenes Danmark", som blev gennemført i årene 1993-94-95, blev Bolderslev og Uge Skovs ynglefuglebestand registreret i 1994. Den gav følgende resultat for udvalgte, mere krævende arter (tallet angiver skønnet antal par):

Hvepsevåge 0-1, Rød Glente 0-1, Rørhøg 0-1, Duehøg 1, Spurvehøg 0-1, Musvåge 3-5, Fiskeørn 0-1, Natugle 1, Stor Flagspætte 8-10, Engpiber 1, Nattergal 2, Rødstjert 3, Misteldrossel 7-8, Kærsanger 1, Skovsanger 2, Grå Fluesnapper 6, Broget Fluesnapper 10, Spætmejse 10, Træløber 3, Korttået Træløber 3, Ravn 1, Stillits 1, Grønsisken 0-1, Gråsisken 0-1, Lille Korsnæb 0-1, Kærnebider 10.

Konsulent ved Sønderjyllands amtskommune Jesper Tofft, som er bosiddende i Aabenraa og er særlig ornitologisk kyndig, oplyste mig telefonisk inden mit besøg, at skovene ud fra hans kendskab skønsmæssigt rummer følgende antal ynglepar af "interessante" arter:

Hvepsevåge 1 par af og til, Duehøg 1, Ravn 1, Musvåge 4-6, Spurvehøg 1-2 af og til, Natugle 5
1, Kærnebider stor bestand, mange hulerugere så som Broget Fluesnapper, Spætmejse,
Fyrremejse og Rødstjert, Korttået Træløber.

Bortset fra at jeg slet ikke registrerede Kærnebider i skovene må det konkluderes, at der er meget fin overensstemmelse mellem mine iagttagelser og de ovenfor nævnte oplysninger og resultater.

Ifølge Jesper Tofft har der ikke ynglet Rød Glente eller Fiskeørn.

Fuglefaunaen i relation til kommissoriets særlige undersøgelsestemaer

Det var mit indtryk, at skoven overvejende består af træer som endnu ikke har nået fuld modenhed og alderdom. Det var således et særsyn at se rigtig store og tykke træer i skoven. Det fremgik, at når der var blevet drevet plukhugst, var det de største træer der var fjernet. Til gengæld bærer skoven generelt ikke meget præg af forstlig drift - derfor har den allerede nu en del udgåede grene eller hele træer, væltede væltede og spættehuller, hvilket giver den de nævnte særlige kvaliteter for hulerugende fugle som den har. Men der er ingen tvivl om, at skoven, hvis den lades urørt, for hvert år vil kunne opnå endnu større værdi for fuglefaunaen. Rigtigt store træer vil desuden på sigt kunne få betydning for store, sjældne fuglearter som yngler i skov, så som Havørn, Rød Glente og Sort Stork, som i dag ikke findes i skoven, men i landsdelen.

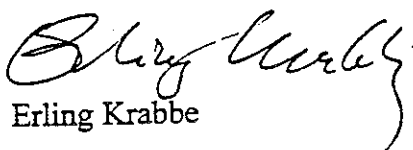
Naturskovsstrategiens plukhugstprincipper er efter min opfattelse alt for løse til at sikre de enestående naturskovsværdier som Bolderslev og Uge Skov rummer. Principperne sikrer således kun bevaring af minimum 5-10 træer pr. hektar til død og forfald, mens resten altså teoretisk set kan være unge træer. Plantning, afvanding, sankning og indsamling af dødt ved kan også i princippet foregå, omend man søger at begrænse det. Desuden bygger principperne på bæredygtig skovbrug, d.v.s. at der bl.a. også kan hugges med udnyttelse af økonomisk værdifulde træer for øje. Et udmærket princip i skovsammenhæng generelt, men det hører efter min opfattelse ikke til her. Bolderslev-Uge Skov er så enestående på national plan, at den helt klart bør bevares som urørt fremover. Faktisk kan jeg næppe forestille mig et mere oplagt sted på landsplan at benytte denne form for bestemmelse i en fredningssag.

Ellesumpene bør efter min mening ikke stævnes, da gamle elletræer er meget yndede af spætter til redehul, og efterfølgende andre hulerugere. Jo ældre en ellesump er, jo større værdi har den for fuglelivet. Når elletræerne dør eller knækker skyder træet selv fra roden igen, derfor er stævning i sig selv ikke til gavn for fuglelivet.

Hvad angår spørgsmålet om offentlighedens færdsel er det min opfattelse, at adgangsbestemmelserne for privat skov passer udmærket til Bolderslev-Uge Skov, da de

sikrer faunaen en vis beskyttelse mod forstyrrelser. I fuglesammenhæng tænkes her f.eks. på 6
Ravn, Duehøg og Musvåge m.v. ved reden i yngletiden.

Hvis der dukker en meget sjælden fugleart op som ynglefugl, så som ørn eller sort stork, bør der i fredningsbestemmelserne efter min opfattelse være mulighed for at spærre hele eller dele af skoven af, jfr. Bøgeskov på Lolland i 1997 af hensyn til Havørmenes fred ved reden der. Af landbrugsarealerne i nordvest kan de dyrkede 124, 99 og 117 efter min opfattelse godt udgå, mens 194 bør være med og drives som ugødet græsningseng. De øvrige agre indgår i sammenhængen og bør derfor være med og omfattet af de foreslåede bestemmelser.

Erling Krabbe

Biolog

Driftsplankontoret